Ч. 136 (14.034). Львів, неділя 26. травня 1935. Poсztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло". Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В. Британія домагається деяких вияснень.

ЛЬОНДОН, 25. 5. ПАТ. Британський амбасадор у Берліні Фіпс відвідав учора нім. міністра закордонних справ Нойрата, щоб устійнити становище Німеччини щодо ріжних питань, у 13 точках Гітлера. Серед справ, які Велика Британія домагається вясувати, є такі:

1) Британський уряд хоче знати ясно умовини, які видвигнув Гітлер щодо устрою Ліги Націй; головно хоче довідатися, що хотів сказати Гітлер, коли домагався, щоб на рівних правах трактували всіх у рямах пакту Ліги. Британському урядові йде тут головно про те, чи Гітлер думав про кольоніяльні мандати для німців.

2) Британський уряд хоче ясніше довідатися про німецький погляд на згадану у промові Гітлера справу ревізії договорів, про яку ревізію йшло Гітлерові і що він розумів під „моральним і матеріяльним упослідженням".

3) Про якого роду конечні зміни у загальній системі думав Гітлер, які постанови збірної безпеки не моглаб прийняти Німеччина і як пропонує Німеччина розвязати питання щодо засоблення в амуніцію і зброю у війні і в часі миру учасників реґіональних договорів про ненапад.

4) Чи те, що Німеччина приняла засади повітряного Льокарна означує теж обмеження летунства, стислу міжнародню контролю та нагляд над цивільним летунством, щоби забезпечитись перед надужиттям його у війні.

5) Який плян передбачує Гітлер, щоби запобігти затроюванню публичної опінії словом, письмом, театром і кіном.

6) Британський уряд хотів би, щоб Німеччина точно зясувала, яку незалежність готова признати щодо австрійського питання.

БЕРЛІН, 25. 5. ПАТ. Німецька преса посвячує багато уваги статті „Дейлі Телеграф-у", що вичисляє 6 питань британського уряду у звязку з промовою канцлера. Всі щоденники оголошують ту вістку на передових місцях та надають їй наголовки, які свідчать про можливість скликати европейську мирову конференцію.

Довіря для високого комісаря Ліги у Данціґу.

ЖЕНЕВА, 25. 5. ПАТ. На вчорашнім засіданні Рада Ліги Націй продовжувала дискусію над справозданням з праць економічного комітету. У звіті, що його представив польський делеґат Комарніцький, екон. комітет звернув увагу на небезпеку занадто гострого митного протекціонізму щодо хліборобських продуктів. Такий протекціоналізм може пошкодити не тільки загальним інтересам, але й державам, що стосують протекційну систему.

ЖЕНЕВА, 25. 5. ПАТ. У дальших нарадах Ради Ліги Націй делеґат В. Британії мін. Іден склав звіт у справі компетенцій високого комісаря Ліги Націй у Данціґу у звязку з промовою, яку виголосив президент данціґського сенату. У тій промові закинув він високому комісареві, що не завсіди виконував свої обовязки згідно з волею населення Данціґу, яке думає, що високий комісар повинен бути арбітром у відносинах між Польщею і Данціґом. На думку вис. комісаря — так повідомляє звіт, — та заява має засадничі неточности, що торкаються характеру й обсягу прав вис. комісаря. Він думає, що інтерпретація рішень і резолюцій, що торкаються його компетенції належить до Ради Ліги. Звіт стверджує, що Рада Ліги не думає, щоби ще раз провірювати її постанови. Рада залишає високому комісареві свободу перешкодити можливому надужиттю права петиций. Врешті під адресою вис. комісаря Рада висловлює слова признання за його працю та запевнює його про своє повне довіря.

Мін. Іден висловив жаль з приводу хибних завваг президента данціґського сенату щодо функції вис. комісаря Ліги Націй у Данціґу.

В дискусії, що відбулася по промові мін. Ідена перший говорив президент данціґського сенату Ґройзер. Він ствердив, що сенат признає, що управнення вис. комісаря опираються на обовязкових договорах і рішеннях Ради Ліги. Але сенат іноді мусить висловити погляди і почування населення. Такий вислів поглядів і почувань ніяк не нарушує законної ситуації вис. комісаря.

Делеґат Польщі мін. Комарніцький висказався, що вис. комісар якслід і на велике задоволення Польщі сповняє свої завдання. Тому прилучується до вислову признання і довіря Ліги Націй для комісаря п. Лестера.

В дальшій дискусії делеґат Франції Масілі говорив про ґарантії французької конституції і прилучився до вислову признання і довіря Ліги вис. комісареві Лестерові.

По промові вис. комісаря Лестера, який між іншим ствердив, що його з сенатом лучать дружні відносини, як останній промовляв президент сенату Ґрайзер.

По тих промовах Рада прийняла звіт мін. Ідена.

За вдержання золотого підкладу франка.

ПАРИЖ, 25. 5. ПАТ. Жермен Мартен промовляючи на міжнароднім ощадностевім конґресі підкреслив, що уряд рішився довести до перемоги монетарної доктрини перед всякими внутрішніми і зовнішніми нападами. Франція далі вестиме стабілізаційну політику. Міністер заявив, що є рішучим прихильником вдержання паритету золота і ворогом всяких теорій девалюації. Тому піддержує теж заходи Французького Банку, щоб вдержати запаси золота. Внаслідок монетарного напруження і нападів на французький франк дійшло до відпливу золота з Французького Банку. Тому Банк мусів підвищити дещо дисконтову стопу. Ця підвишка стопи є осторогою для спекулянтів. Підчас дискусії у парляменті французький уряд виявить свою волю, щоб перевести санацію фінансів. Вкінці міністер згадав, що Франції вдасться побороти господарські і фінансові клопоти.

Клопоти Ліґи з італійсько-абісинським конфліктом.

ЖЕНЕВА, 25. 5. ПАТ. По довгих і тяжких переговорах, які йшли вчора цілий день, відбулось в ночі засідання Ради Ліґи Націй у справі італійсько-абісинського конфлікту. Рада Ліґи на своєму засіданні приняла дві резолюції в справі цього конфлікту. Згідно з цими резолюціями оба уряди згоджуються до дня 25. серпня ц. р. вибрати мирову комісію і поладнати мирним шляхом цей конфлікт, як це передбачує італійсько-абісинський договір з 1928. р. Якщоб два італійські і два абісинські члени комісії не могли погодитись до дня 25. липня ц. р. на вибір пятого члена, провідника цієї комісії, або комісія не наладнає справи до 25. серпня ц. р., тоді Рада Ліґи Націй зійдеться на засідання.

Папа проти стерилізації.

ПАРИЖ, 25. 5. ПАТ. Авас повідомляє з Чітта дель Ватікано: На авдієнції 400 учасників міжнародного конґресу шпитальництва папа виголосив промову, в якій підкреслив небезпеку німецьких теорій про стерилізацію.

—o—

Закріплювання режиму.

Львів, 25. травня 1935.

Негайно після закінчення жалібних манифестацій і повороту державних достойників з Кракова до Варшави почалась діяльність уряду, що має на увазі закріплювання режиму, будьщобудь потрясеного і загроженого смертю маршала, творця режиму і його морального джерела. Прийшли акти, які потведжували наші здогади, висловлені ще підчас похоронів маршала: відразу перекидання авторитету, якого осідком до цього часу був Бельведер, — на Замок. Для цієї цілі служила манiфестаційна димісія уряду п. Славека і мотивуюча заява премієра. Цій самій меті служила спільна авдієнція на Замку премієра Славека, міністра закордонних справ Бека і генерального інспектора армії Ридза Сьміґлого. Ту саму місію виконують врешті газетні статті двох передових санаційних органів „Ґазети Польск-ої" і „Польск-и Збройн-ої". Передбачена нами раніше т. зв. „парцеляція авторитету" находить у тих двох органах яскравий наявний вислів: коли „Ґазета Польска" поміщує портрети президента і премієра та пише про відповідальність, яка тяжить на першому громадянині держави і голові уряду, „Польска Збройна" популяризує нового ген. інсп. армії, підкреслює вагу завдання наслідника маршала на становищі першого вояка, командарма на випадок збройної оборони границь держави. Президент має бути тим чинником, що координує всі відповідальні функції, до компетенції президента належить дбати, щоб особливо дві справи — закордонна політика і військові справи — не підлягали в найменшій мірі політичним чинникам (нарадам ради міністрів). Наради на Замку мають врешті підкреслити, що нова конституція ввійшла в життя і що разом з новою конституцією закріплюється режим, без огляду на смерть Й. Пілсудського. Президент, премієр і генеральний інспектор армії мають на будуче рішати про всі найважніші справи загально-державного масштабу — і згадані акти уряду та політика міродайних органів преси має ту правду защіпити у свідомості загалу громадян.

Черговим актом закріплення режиму мають стати вибори. Саме сьогодні появився комунікат про закінчення нарад конституційної групи ББ над виборчою ординацією, у висліді яких, в порозумінні з премієром Славеком, у первісному відомому проекті введено лише дві невеличкі зміни. А саме, через побільшення скількости послів із Кракова, Вильна, Познаня, і Катовиць збільшено число мандатів з передбачених 200 на 208; і друга, більш суттєва зміна — признано право делеґувати до т. зв. виборчих колеґій, які устійноватимуть кандидатури, по одному представнику від кожних 500 виборців, при чому підписи тих виборців мусять бути нотаріяльно леґалізовані. Той останній припис майже паралізує засадничу постанову, особливо для сільських округ, виборців селян, та ще й на таких теренах, де адміністраційні чинники мають у нинішніх часах можливість щонайменше надзвичайно утруднити процедуру з такою масовою леґалізацією підписів. Інша річ, що всякі заходи змінити — будуть імовірно безуспішні і що вона ту остаточну редакцію виборчої ординації перейде голосами ББ без ніяких дальших змін на надзвичайній сесії сойму, що буде скликана

в перших днях червня. Коли пригадаємо собі, що чейже найбільше боролися члени конституційної групи ББ проти невеличкого числа мандатів у будучому соймі і що їм удалося збільшити те число всього на 8 місць у 4 ох містах, то видно з цього надзвичайну нехіть уряду іти на якінебудь такі уступки, які моглиб хочби в найменшій мірі змінити характер, що його передбачили нинішні кермуючі чинники для будучого сойму, як установи, яка не тільки не може істнуючому режимові в нічому перешкаджати, але ще й від себе має скріплювати режим.

Нові вибори, які відбудуться по всій імовірності у вересні н.р., будуть вступом до чергових виборів нового президента. Закон про спосіб вибору президента буде другою темою нарад надзвичайної сесії сойму (третя справа — це спосіб вибору, чи пак номінації, сенату). Президентом стане людина, яка цілком відповідалаб вимогам, що їх накладає нова конституція, та яка своєю вдачею і досвідом більше привикла рішати і приказувати між репрезентувати. Призвища кандидатів уже нині є предметом варшавських каварняних поголосок.

Очевидно, що гасло „не відхилятися ні на крок з дотеперішньої дороги" наказує зберігати також стару засаду — зберігати тайну щодо важних постанов і заскакувати ними громадянство в останній хвилині. Тому годі казати про те, що станеться у найближчій будуччині у проці закріплювання режиму. Невідомо напр., що станеться з організацією ББ, яку нова виборча система фактично усуває з поверхні політичного життя, і чим уряд схоче її заступити. Можливо, що рубець заслони відкриє недалека надзвичайна соймова сесія: самі члени ББ найбільш зацікавлені своєю будуччиною, яка спочиває в руках кількох одиниць, що правлять державою.

Україна й Европа.

Українська проблема важним політичним чинником у міжнародній політиці.

Швидкий розвиток політичних подій в Европі, а зокрема відновлення збройної сили Німеччини, що є найзвичайнішою з цих подій, витворили у деяких українців хибний погляд, що Україна є не чинником політичного життя Европи, а лише предметом сучасних політичних змагань великих держав. До витворення цього хибного погляду причинились у деякій мірі і повідомлення зручно розповсюджені большевицькою пресою, нібн Німеччина та Польща мають плян зробити Україну своєю кольонією, а навіть поділити її. Ті повідомлення, що їх большевики поширюють уже більше двох років також само, як вони обвинувачували раніше „англійських імперіялістів" та „французький генеральний штаб" у намірах відірвати Україну, перебрала тепер дуже радо москвофільська преса Франції, щоби доказати агресивність Німеччини. А з французьких часописів повідомлення про „німецько-польські пляни" на Україні дістались і до деяких англійських денників, а навіть знайшли віру в деяких політичних колах Англії, занепокоєних німецькими зброєннями та можливістю поважних подій в Европі.

Оскільки згадані „пляни" Німеччини та Польщі дійсно істнують, ствердити українській пресі щонайменше так само неможливо, як великій европейській пресі. До повідомлень большевицької преси треба ставитися все з найбільшою резервою, особливож у даному разі, коли ці повідомлення є, очевидно, пожадані для франко-московської акції в Европі. А поза тим, яка велика держава не хотілаб мати України за свою кольонію, коли і не в такій мірі, як її має тепер Москва, то бодай під виключним політичним та господарським впливом?

Але питання про пляни великих держав на Україні можемо полишити цілком спокійно відкритим до рішення питання про те, чи є Україна поважним чинником в політичному житті Европи, чи лише обєктом політики великих держав. Якісь сумніви відносно цього могли повстати в українській політичній думці лише тому, що деяка частина українських політиків та журналістів тримається все ще всяких інших, але не чисто національних методів думання.

Тимчасом, думаючи послідовно національними категоріями важко мати сумнів відносно поважного значіння України в політичному житті Европи. Не підлягає сумніву, що без розбиття царської Росії **не повсталаб ніодна з нових держав** на сході Европи. Остількиж безсумнівним є те, що розбиття Росії спричинила Німеччина та Австро-Угорщина зовні та рухи поневолених націй із середини. А між цими національними рухами національна революція на Україні ослабила безперечно найбільше московський центр. Коли французька преса нагадує при кожній нагоді Чехословаччині та Польщі, що вони завдячують Франції свою державну самостійність, то це властиво невірно; колиб Росії, союзниці західних держав, у свій час не розбили, то національні рухи в ній булиб здавлені на якийсь час, а Польща та Чехословаччина були би звичайними московськими провінціями, може з тимчасовою автономією.

Найбільший вплив на витворення відносин у самім СССР мала Україна. Коли СССР має тепер своє теперішнє а не якесь інше значіння для Европи, а навіть цілого світу, то це є в значній мірі наслідком московсько-українських відносин у його межах. Не підлягає найменшому сумніву, що **большевизм витворився і лишився передовсім знаряддям боротьби Московщини проти України** та інших поневолених націй. Ціла світова акція Московщини випливає з її нового єства, витвореного в боротьбі проти поневолених націй СССР.

Московщина приняла большевизм тому, щоби вдержати при собі поневолені нації, так само як вона терпіла царизм тому, щоби мати спроможність визискувати століттями ці нації. Але царизм мав лише механічні засоби давлення і поза поверхово́ю асиміляцією інтелігенції поневолених націй дістатися до національних мас ніколи не міг. Перші спроби органічної асиміляції розпочала саме московська соціяльна-демократія в добу першої революції. Заснування москвофільської соціял-демократичної „Спілки" для боротьби проти українського революційного та соціялістичного руху попередило на 13 років утворення харківського уряду Совітської України.

І треба признати, що большевицьке крило московського „соціялізму" не втратило часу і підготовилось цілком добре для боротьби проти поневолених націй. Большевикам пощастило змобілізувати головні сили московського націоналізму, здобути назад переважну частину земель поневолених націй та скріпити тим самим і своє панування в самій Московщині.

Але за час чотирьохлітньої війни проти України большевицька Московщина остільки ослабла, що не лише Польща, а й балтійські держави спромоглися вдержати свою державну незалежність. Отже новоповсталі держави на заході від СССР не лише завдячують в деякій мірі свою незалежність геройській боротьбі України проти Москви, а й не потребують боятися нападу Москви, доки триває опір України та інших поневолених націй проти московського уряду.

Сучасне значіння України для Европи полягає в тім, що не тільки помирення, а навіть і тимчасове порозуміння та завішення зброї

ГЕРМАН ШТЕР. 6)

ҐОНТАР.

Як могло йому щось таке на думку прийти: твердо спав, а рівночасно вставав.

Однак чим більше відкидав цю таємну гадку від себе, тим більше вперто вона поверталася.

— Вийду трохи на сонце, то мені це мине, — думав і дивився з напруженням на двір, стараючися звернути на щось іншу свою увагу. Однак ця безглузда думка не допускала ніякого іншого спостереження, опановуючи вперто цілу його свідомість. Властиво не була це думка; радше постійний стан, що гостро зарисований виповнював його душу, як якесь поняття. Однак це поняття не було постійне: воно змінялося, тікало й знову верталося; розпливалося в тремтяче слабе світло в глибині його душі, й знову зливалося у свобідний намір. При всіх тих своїх змінах замішались його зовнішні границі гострими та ясними й ціле єство старого ґонтаря простяглося в них таке певне себе й тихе, як уже здавна не почував себе.

Ось тепер воно знову напливає, а все таки в його душі щось живе й ворушиться мов граючі хвилі гірського потока, мов золотом вилискуючі зернятка піску, що легко пориваються до танцю... отжеж всеж: встав. Усе це було зовсім ясне для того, що цю тайну зрозумів, однак були хвилини, коли старий не міг того своїм розумом схопити, й тоді обіймав його страх.

Старі люди деколи божеволіють! — Тремтячою рукою відгорнув собі сиве волосся за вуха. Може й він вже божевільний!

Переляканий до краю, отворив знову свою камізольку, що її щойно зашіпив, роздер брудну сорочку й вдивився у сильні груди, покриті волоссям.

— Це волосся, — думав, — тут та там вже сиве, а це груди, що ними віддихаю. — — Божевільний не вмів би цього назвати.

— Добре, добре, — бурмотів вдоволено й вийшов певною ходою з кімнати.

Однак, коли ввійшов до мешкання своїх господарів, дихнув парою варених буряків, почув неприємний крикливий голос жінки й побачив сухого чоловіка, що своєю зачаєною ходою крутився довкола мов павук, охопила його знову давня обважнілість. Як звичайно, сів тихо коло стола, несміло вийняв собі з миски одну бараболю й взяв кусник масла до хліба.

Однак не було в нім того повного безсилля, що звичайно. В його душі далі щось ворушилося наче би підіймалося огірчення.

— Старий, ти виглядаєш нині як зімнята онучка, — глузував малий, що також сів при столі напроти нього.

Глузуй, як можеш, мені все одно, — вирвалося те „що воскресло" завзятуще й твердо з глибини душі, зовсім проти його волі, що ще не пробудилася.

— Справді?

Малий замовк, збентежений очевидною лютою старого, як чимось зовсім нечуваним.

Але, як відважився по хвилині й подивився гостро й допитливо, то перед ним сидів уже знову лише втомлений старець, як звичайно.

Легке тремтіння в глибоких зморщках лиця — це було все, що віщувало про тайком пробуджене життя.

Воно давало йому знову його тверду завзятість.

По короткій хитрій надумі сказав малий з накипілим гнівом: Тепер, дивись, щоб зараз мені запрягти корови!

Слухняно-нездарно, як добрий віл, підніслся старий Франц і пошкандибав на двір.

— Я тобі покажу! — крикнув за його широкими плечима з дикою відвагою Ульрих.

V.

Було коло семої години рано, як старий Франц стояв зі запряженими коровами перед хатою під самітною сосною.

Ульрих зі сокирою на рамени й клубком мотузя в лівій руці зникав саме за першими деревами в лісі. Красі корови, гладенько вичесані, наставляли вуха, махали з вдоволенням хвостами й помукували на свіжім повітрі, що було холодне ще з ночі. Голос весело відбивався у лісі. Тінь дерев падала аж на дорогу, й зникала поволі. Вбік від гостинця бігла стежка в поле, що було колись власністю старого ґонтаря, а що його він дарував перед семи літами в безтямі свого горя. Поле тягнулося довгою вузькою стежкою під лісом, але не досягало до нього, бо між ним і лісом було пасовисько, де серед невеличкої трави лежали розсіяні кусники скель і каміння.

Дерева в лісі не люблять овочів управлених піль. Вони мають гострий, шерсткий віддих. Ним дують вони на ростини, плекані людьми, в їхні лиця, їхні душі аж до коріння так, що ці ростини не розвиваються, вони жовкнуть і вкінці сохнуть, не видавши овочів. Так, навіть кільці зерна в землі замерзають від подуву тих немилосердних, гострих шпильок.

Лише траві, що її сіє сам Господь, дозволяє шпильковий ліс рости та сміятися гамірними кучерями біля своїх ніг.

А велике гилля смерік нахиляється навіть геть низько до землі, цікаве підслухати, що ті малесенькі травки оповідають собі пошепки.

І тоді нераз вибухає ліс грімким реготом, почувши дитячі тайни малої трави.

між Москвою та поневоленими націями неможливе. До цього сучасний московський уряд показався остількиж нездібним, як і попередній царський уряд. Місце і ролю СССР в Европі означує стан боротьби між Москвою та поневоленими націями. Наслідком цієї боротьби СССР не є великою державою, а московський уряд мусить тремтіти перед зброєю своїх великодержавних сусідів. Наслідком цього факту Франція шукає забезпечення в Англії та Італії і годиться на союз із Москвою лише „в рямах Союза Народів", замість того, щоби панувати разом із СССР над Европою.

Не буде ані трохи пересадою казати, що стихійний рух поневолених націй з Україною на чолі є в сучасній Европі без порівнання важнішим політичним чинником ніж всі „незалежні" держави Малої та Балканської Антанти разом. Тим більше, що разом вони властиво не виступають і намагаються даремно вдержати сучасний лад в Европі, тоді як поневолені нації СССР ставлять Европу перед дуже далекосяглими змінами як в Европі так і в Азії.

Думати, що національні питання в межах сучасного СССР по його розбитті на складові національні частини можна буде розвязати старими методами анексій, окупацій та протекторатів, може лише той, кого війна та повоєнні події нічого не навчили. Коли московська та услужна Москві французька преса намагається налякати цими страшаками поневолені нації СССР та стримати ведену ними боротьбу проти Москви, то її намагання справді даремні. Ті нації, які спроможуться скинути московське ярмо, не потребують справді боятися, що якась інша держава зможе їй накласти нове ярмо.

Досвід Москви є досить повчальний для кожної іншої держави. Коли держава з найбільшими кольоніями, Англія, дає самостійність одній кольонії по другій, а інші держави підуть очевидно незабаром її слідами, то утворення нових кольоній чи протекторатів на землях поневолених націй СССР нема чого боятися. Приклад Манджурії цьому ані трохи не перечить, бо національне відродження Китаю було затроєне московськими впливами, від яких Японія боронить Манджу-Ко.

Могутній рух поневолених націй СССР робить безперечно Україну поважним політичним чинником в Европі, а це накладає на українців поза межами СССР обовязок не „бути готовими до подій", а брати діяльну участь в їх витворюванні. Для ставленняж українців до тої чи іншої держави Европи є міродайним ставлення цієї держави до Москви, та до справи утворення протимосковського бльоку великих держав.

М. Данько.

Що за дикий шум та рев, коли чорний велитень цілим своїм тілом сміється!

Від того будяться білі хмарки, дівиці, що сплять у своїх синіх ліжках, високо над верхами дерев. Починають перелякано тремтіти. Також їх батько, вітер, підноситься. Спершу крутиться зажурено довкола. Потім бере свої перелякані доні у рамена й тікає з ними так скоро, що лише повівають ніжні сукні повітряних дівчат.

Тоді пробігають на землі по полях скорі тіни. Це страх, що гонить за переляканими втікачами. На ланах, що над ними він пролітає, клониться несміле колосся й щойно по хвилині, як він уже далеко, збіжа поволи підноситься та колише ще довгий час, невдоволено головами, важкими від зерна.

Потому стоїть уже тихо. Сполошене сонце знову показується й підбадьорює його зовсім, оповідаючи про благодати, що виростуть колись з малих колосків. Цим переймається збіжа так гарячо аж до глибин серця, що його радість пливе над ланом схвильованою загравою.

Перший раз від семи літ не пригноблювали старого Франца ті казки литячого віку. У мягкій, вдоволено-пустій задумі стояв, чекаючи на Параньку, що була ще в хаті й зі стукотом складала порожню деревляну посуду.

Стояв за коровами випрямлений та дивився на ліс, віддихаючи глибоко холодним повітрям, що плило звідтам. Груди пили це холодне повітря жадібно. І запримітив вдоволений, що тиха певність себе, що її принесла йому вночі пересувна тінь, поверталася знову через цей свобідний віддих й переходила в усі його змисли та приносила й свіжість, про яку він майже забув.

(Далі буде.)

Літо йде! На оселі — у табори!

Вже чути в повітрі запах акацій і лип, хоч ще не зацвили; вже заносить свіжим подувом вітру з Підлютого, зпід Космача і Рожанки; вже шумить десь далеко перед нами Лімниця, Прут і Опір.

Літо йде! Вакації надходять!

Де-ж краще провести їх молоді й дітворі, як не там, звідкіля несуться чудові голоси природи, що немов запрошує до себе: Спічніть у мене! дам вам сил і чистих радощів опяніння.

Згадується мені мій побут у минулому році на Соколі й Остодорі. Три дні всього там була, а відмолодніла на десятки літ. І як не молодніти! Далеко від метушні міста й турбот буднів, високо серед глибокої тиші гір, яку перебиває лише розмова столітніх струнких смерек, шум Лімниці і вряди-годи там унизу посвист тартакової залізнички. А кругом, на широкій поляні сім десяток молодих дівчат, осмалених сонцем, здорових, веселих, здисциплінованих. Всі почуваються тут так гарно! Всі рівні перед таборовим законом; найтяжчі роботи виконують з усмішкою, не під примусом, а з власної охоти й свідомости, що так треба. Кожна година дня виповнена якоюсь роботою для громади, але та робота не мучить, навпаки підбадьорує, кріпить сили, дає внутрішнє вдоволення. В далеку дорогу пішки манджає одна з таборовичок, щоби принести товаришкам почту; інша спішить до сусіднього містечка за харчами; ще інші сторожать у ніч, розпалюють ватру, редагують таборову газетку, вирівнюють тяжкими молотами площу під забави.

А все прекрасно зорганізоване — і технічна сторона прохарчування табору і виховна. Так, передовсім виховна, бо таборування — це превважний виховний чинник, що має привчити молодь зарадности, самостійности, витривалости на деякі таборові невигоди, а одночасно гутірками доповнити те, чого не стає теперішній школі: подати знання рідної історії в її наймаркантніших подіях і особах, знання рідної мови й звичаїв. Це для виховання нашої молоді річ превеликої ваги, тимбільше, що в наших таборах маємо теж молодь з Волині, для якої одно таке літо серед галичан є справжньою школою національного освідомлення.

А діточий табор на Остодорі! Має прегарне положення й просторе поміщення, але воно вже показується за мале для дітвори, що щораз численніше зголошується. Там уже не так тихо, як на Соколі — звісна річ, дітвора — а є її якась сотня — гуде, гомонить, гей бджоли в уликах. Є тут зовсім маленькі й більші хлопці і дівчата, тимто й потребують дуже дбайливої опіки старших. Але і в них є своя денна програма занять: прогульки, читання, гутірки. Емігрантка Боньця, малесенька улюблениця табору, приїздає тут щороку аж зпід Варшави і почувається дуже щаслива. Була ще й одна волиняночка, „поетка", що складала вірші на всілякі теми й оказії. А коли запалили велику ватру перед табором, і тут появилася своя жива газетка на злобу дня.

Остодор помагає дітям: вертаються здорові, прибуває всім на вазі, стають самостійніші — признають це всі мами й тати. А діти довго ще згадують таборування глибоко в горах.

Девять таборів організує цього року комісія виховних осель при Українськім Т-ві охорони дітей і опіки над молодю — здовж Підкарпаття від Старяви коло Хирова аж до Поляни коло Космача. Чотири для дітей до 14 літ, хлопців і дівчат — чотири для старшої молоді повище 14, яка вже сама собою править, сама організує й веде своє таборове життя. Цих вісім таборів має вже свою усталену марку — від літ проводять там наші діти чотиротижневі вакації.

Та цього року повстає ще нова оселя для дівчат, що працюють фахово в ріжних ремеслах, або щойно підготовляються до них. Думка, створити і для них оселю, повстала серед молодих таборових організаторок, які відчули цю потребу в нашім таборовім вихованні, відчули ніжним жіночим серцем і розумом свідомих громадянок, що саме може найбільше дбайливої опіки потребує наша ремісничa молодь, оці запрацьовані над шитвом, при машині чи іншому варстаті дівчата, що часто — дуже часто живуть у чужому середовищі, яке поволі бере їх у свої кліщі. Треба й їх втягнути до того таборового життя, яким жила досі тільки шкільна молодь, у ту рідну атмосферу, яка теплом гартує душі, стає протиотрутою чужинецьких впливів.

І така оселя повстає в Рожанці коло Тухлі. Буде приміщена в будинку тернопільської Філії „Учительської Громади", яка на ту ціль його відступає. Кошти удержання цієї оселі мусять покрити самі організаторки, бо мала оплата (20 зол.), яку ледви чи можна буде стягнути з незасібних дівчат, не вистачить. Тому молоді організаторки придумують ріжні способи, щоби гроші придбати: збирають жертви по установах і в приватних людей, роблять імпрези, виконують самі ріжні робітки на базар і таке інше. Якщо не були ще у Вас, Шановні читачі, а зайдуть, прийміть їх щиро, докиньте і свою лепту на добре діло. А може найдеться хто із заможніших бездітних, що возьме на себе удержання одної такої таборовички — може є між нами і такі, не багаті на гріш, а багатші серцем, яким 20 зол. не буде надто великою жертвою. Тими грішми можна дати змогу одній молодій дівчині провести кілька тижнів в умовинах, до яких нераз може зітхала, про які мріяла, мов про зачароване царство, схилена над шитвом елегантної сукні для пані, що виїзджає на пляжу чи на гірське літнище.

А тепер ось найшлися щирі посестри, які вичарують її мрії в дійсність. І вона зможе виїхати на літнище, відпочати, побачити гори, ріки, зелень, пожити в кружку старших дбайливих товаришок, які навчать її ще багато дечого такого, що треба їй знати.

Гурток молодих ініціяторок ремісничої оселі в особах пп. Ірини Пеленської, Марусі Федусевич, Славки Процівної і Федейкової сміливо

й з вірою починає творити новий вакаційний центр у наших горах — бере на себе ввесь тягар зорганізування й ведення такого табору — від громадянства жде лише невеличкої матеріяльної підмоги і — зрозуміння ваги задуманої акції.

Конст. Малицька.

ВІДПОЧИНКОВІ ОСЕЛІ

Українське Краєве Т-во охорони дітей і опіки над молодю у Львові організує літом 1935 р. такі оселі:

Для дітей до літ 14.

1. На Остодорі к. Підлютого — від 21. VI. — 19. VII. дів. Оплата: зол. 45. Зголошення приймає: М. Фіголь, Львів, Марка 20.
2. На Остодорі к. Підл. — від 22. VII.—19. VIII. хлоп. Оплата: 45 зол. Зголошення: І. Кліщ, Львів, Хлопіцького 26.
3. В Старяві к. Хирова — від 19. VI.—16. VII. хлоп. Оплата: 40 зол. Зголошення: І. Кліщ, Львів, Хлопіцького 26.
4. В Старяві к. Хирова — від 18. VII.—14. VIII. дів. Оплата 40 зол. Зголошення: І. Шухевич, Львів, Сикстуська 58 а.

Для молоді вище 14 літ:

5. На Соколі к. Підлютого — від 21. VI. — 16. VII. жін. Оплата: 40 зол. Зголошення: І. Шухевич, Львів, Сикстуська 58 а.
6. На Соколі к. Підлютого — від 20. VII. — 14. VIII. муж. Оплата: 40 зол. Зголошення: М. Гресько, Львів, Городецька 95, „Пласт".
7. На Поляні к. Космача — від 24. VI. — 16. VII. Оплата: 35 зол. Зголошення: Б. Павлюк, Потоцького 110.
8. В Ісакові н. Дністром — від 24. VI. — 16. VII. муж. Оплата: 35 зол. Зголошення: М. Ґресько, Львів, Городецька 95.

Для фахово працюючих дівчат:

9. В Рожанці к. Тухлі — від 1. VIII. — 17. VIII. Оплата: 20 зол. Зголошення: І. Пеленська, Львів, Міцкевича 11.

Рати на оплати до всіх осель слід надсилати тільки до Земельного Банку у Львові на к то П. К.О. 500.17 з виразним зазначенням: Комісія Виховних Осель і Мандрівок (КВОМ), подаючи своє прізвище та оселю, на яку зголошується. Рати треба зложити перед відїздом на оселю. Всі ті, що залягають з оплатами за минулий рік мусять вплатити перед відїздом на оселю повну оплату за р. 1935, а залеглу оплату вирівнувати щомісячними ратами починаючи від 1. V. ц. р.

За ближчими інформаціями звертатись, залучуючи марку на відповідь, на подані адреси.

Вільномулярі або масони.

ЩО ТАКЕ МАСОНСТВО І ЗВІДКИ ВОНО ВЗЯЛОСЬ?

Дуже часто чується про вільномулярів, про їх вплив на політику, дипльоматію, фільософію, літературу, законодавство і т. д., читається в часописах полемічні статті про те, чи гетьман Скоропадський є масоном, чи ні, але всетаки наше громадянство не має докладних відомостей про цю велику організацію, яка була і є носієм усяких радикальних суспільних течій як соціялізм і т. п. Тут я бажав би запізнати шановних читачів з істотою вільномулярства, його ґенезою, історією та його всебічним впливом на формування релігійного і суспільно-політичного світогляду як в одиниць, так і в цілих суспільних кляс чи верств у світі, зокремаж в Европі.

По страшних буревіях реформації, по кривавих релігійних війнах XVI. і XVII століття прийшло століття, яке видало на світ Вольтера, століття релігійного індиферентизму, а радше скептицизму і безвірства, яке при підмозі сильних цього світа, приодіте в одіння фільософії, з крикливим німбом знання на голові, рушило сміло на підбій світа. В імя поступу і культури, гуманітарних гасел і цивілізації пішли тодішні фільософи на війну з релігією з гаслом на устах: „écrasez l'infame", з сарказмом і софістерією як головною зброєю.

Провід у цій війні обняла і держить досі велика міжнар. сила, якій на імя є „вільномулярство", зване з французька масонерією від слова: „franc-maçonerie".

Вільномулярство є конспіративною орґанізацією мужчин і жінок з нехристіянським релігійним і моральним світоглядом, як есенціональною прикметою і з цілями політично-соціяльного характеру.

Як організація є вільномулярство „церквою", а радше чернечим чином, як воно само себе називає: має свої закони і правила, свій уряд, свої присяги й обіти, які щороку відновлює, і свою подвійну ціль. Одна, позірна, для нижчих символічних ступенів і для профанів є: любов ближнього, гуманізм, ущасливлення людства, змагання обєднати правдивих приятелів людства без огляду на релігійну і національну приналежність в одну громаду для спільної праці над поширенням просвіти, філянтропії і поступу; удосконалення людського інтелекту і його найінтензивніша експльоатація в цілі збудування величньої будівлі з життя й душ, плекання чеснот, які ушляхотнюють людину, підносять родинне життя і встановляють норми для найвищих обовязків супроти держави. Ось гасла, які служать на експорт для замилення очей людцям ще не зіпсованим. Зате правдива ціль вільномулярства, доступна або знана щойно вищим ступіням цієї страшної організації, т. зв. червоній масонерії, є така: повалити христіянство й побудований на ньому політично суспільний лад, здвигнути природну релігію, або надрелігію, яка є „питома всім людям", яка міститься в кожній релігії, яка основується на людському розумі, а якої богом є — людина і матерія. Дійсно, страшна квінтесенція гуманізму! Їхня наука, це чистий натуралізм, який виключає всякий надприродний чинник, всяке обявлення. Нема ніякої сили Божого походження, щасливість дасться осягнути тут на землі, а все поза тим є порожнім пересудом, перешкодою в правдивому поступі і в змаганні до осягнення цілковитого щастя тут на землі. Ось правдиві, дійсні ідеали вільномулярів!

Вільномулярство є зорганізованою релігією, яка хоче заступити христіянство. Має свої святині, вівтарі, церемонії, обряди, любовні пирі, цілу літурґію і вільномулярську єрархію з шумними назвами. Як суперниця католицької Церкви є масонерія універсальною, міжнародньою орґанізацією і змагає до знесення всякої ріжниці між особами ріжних вірувань, ріжного походження, становища в світі і т. д. Своє гасло „рівність" розуміє вона в дивний спосіб, а саме, що сама має всім заволодіти, це є підчинити собі монархів, уряди, дипльоматію, школу, родину і суспільність, себто обняти провід політично суспільного або цілого публичного життя, щоби таким чином мерщій здійснити свої дійсні ідеали. Тому власне називає вільномулярство себе „королівською штукою". Вона опановує, здвигає і валить держави та уряди перемінює суспільні устрої, все і всюди виступає супроти Церкви і держави, як рівнорядний чинник, як „altare contra altare".

Характеристичною рисою масонерії є її таємничість; вона має свої містерії, свою символіку і свої тайни, які запозичила частинно від маніхейців, частинно від египетських і елевзійських містерій. Свободу розуміють вищі втаємничені у все масони як відкинення всякої релігійної догми й утворення релігійного культу

СТЕПАН ЩУРАТ. 3)

Польські переклади

„Слова о полку Ігоревім".

(Докінчення.)

За прикладом Набеляка пішли його близькі приятелі А. Бельовський і Л. Семенський. Їх праця мала бути доповненням і завершенням почину Набеляка. Відсунувши вірність перекладу на другий плян, вони рішили перекладати „Слово" віршем, щоби підкреслити передовсім красу й прикмети поеми величчю зовнішньої форми. Суперництво скінчилося перемогою Бельовського. Щоправда, Семенський переклав у цілості „Короледвірський рукопис", але з наміреного перекладу „Слова" видрукував у „Czasopiśmie Naukowem" за 1833. р., на жаль, тільки початок. На жаль, бо при тій легкості пера, що характеризує його поетичну творчість, міг був дати один з кращих польських перекладів „Слова".

Ось фрагмент перекладу Семенського:

Igor już czeka z swymi wojowniki
Brata Wsewłoda — Wsewołod tur dziki
Przybył — i mówi: „Igorze! tyś bratem,
Tyś wszystkim dla mnie, tyś mi jasnem światem.
Krew Światosława w naszem bije łonie;
Lecz siodłaj bracie, siodłaj rącze konie,
Moje u Kurska, już przodem wysłane,
Stoją gotowe, stoją posiodłane;
A kurscy męże wprawni w celne strzały,
Matki ich w hełmy, w zbroje przewijały,
Huk trąb wojennych kołysał ich we śnie,
A drzewcem kopji karcono ich wcześnie.
Znane im wszystkie kryjówki i szlaki,
Łuk naciągnięty, natkane sajdaki,
A szable ostre, do cięcia gotowe;
Skaczą po kniei niby wilki płowe,
Szukając w trudach, ranach i boleści
Sławy dla księcia, a dla siebie cześci". —

Перший повний віршевий переклад „Слова" дав польській літературі щойно А. Бельовський. До свого перекладу привязував він велику вагу. В листі з 11. листопада 1832. р. до Набеляка, що перебував тоді на лікуванні в Швайцарії, пише: „Przyznam się, że więcej może niż kiedykolwiek czuję potrzebę wtrącenia w naszą poezję ducha słowiańskiego z całym przepychem i bogactwem języka starego i zasobów pobratymczo-słowiańskich; do tego zmierza mój przekład Igora, moje serbskie pieśni nowe, i wiele prac innych, które już w części rozpocząłem" (Zawadzki: „Literat. P. w Galicji", str. 51).

А в дальших листах з незвичайною докладністю повідомляє Набеляка майже про кожний крок друкарського діла.

Очікуваний переклад появився щойно на початку 1833. р. („Wyprawa Igora na Połowców. Poemat słowiański, wydany przez Augusta Bielowskiego", Lw. 1833. Nakł. F. Pillera).

До самого перекладу додав ще Бельовський передне слово з історією „Слова" та своїми поглядами на нього й пояснення до тексту. Проектований прозовий переклад Набеляка заступив у виданні власним. Зараз по появі переклад цей стрінувся з надто прихильною оцінкою Семенського на сторінках „Rozmaitości Lwowskich" (1833, ч. 11), що викликало знову досить остру відповідь Сярчинського в „Czasopiśmie Naukowem" (1833, зш. II. ст. 121—2). В дійсну вартість перекладу не входимо. Згадаємо тільки, що переклад цей довгі роки тішився великою популярністю й що часто й залюбки цитовано його фраґменти в принагідних статтях, літературних оглядах тощо. В суті речі переклад цей це велика частина літературного надбання Бельовського, що незабаром опісля замінив перо поета пером історіографа.

Може й тут цікаво буде навести кілька віршів з цього перекладу:

Od rannych świstów do nocy od nocy
Do świtu gęste strzał się leją deszcze,
Słychać grzmot szabel śród trzasku oszczepów
W dalekiej ziemi połowieckich stepów.
A czarny obszar końskiemi kopyty,
Zorany, kośćmi zasiany, krwią zmyty
Wydał dla Rusi plon bujny — niedolę...
Co za szum rano? co za dźwięk przez pole?
Igor zawraca pułki, żal go bodzie
Za tobą miły bracie Wsewołodzie!
I dzień i drugi trwa pobój zajadły,
W trzecim sztandary wojsk Igora padły;
Tu się brat z bratem nad bystrą Kajałą
Żegna — krwawego wina im niestało.
Skończyło ucztę chrobre ruskie plemię,
Poczciwszy wrogi, padło za swą ziemię!...
Żałośna trawa ziemią liść rozściela,
I drzewo tęskne przekłania konary..

З пізніших видань перекладу „Слова" Бельовського слід згадати видання в „Bibljotece Powszechnej" (ч. 447) і видання нашого поета Б. Лепкого з 1906. р. в збірці „Arcydzieła polskich i obcych pisarzy" (ст. 47.) з його поясненнями й прозовим перекладом.

Можливо, що в звязку з цими програмовими намаганями молодої львівської громади залишаються і пізніші студії над „Словом" Івана Вагилевича та його прозовий польський переклад „Слова" з 1865. р.

По згаданих перекладах у XIX. ст. появився ще тільки один віршований переклад „Слова" — виленського епископа А. С. Красінського. Його перше петербурське видання у 1856. р. тепер доволі рідке. Вдруге, з деякими змінами й вступом автора видав цей переклад у 1887. р. Романський у першому томі збірки п. н. „Wieniec poetów słowiańskich", — разом з російським перекладом Ґербеля й чеським Ербене.

Порівнюючи переклад Красінського з давнішим Бельовського, ледви чи можнаб сказати, що переклад Красінського кращий. Щоправда, під оглядом вірности він рівний перекладові Бельовського, але в загальній передачі настроїв поеми може дещо слабший. Зате легкістю та прозорістю стилю й брилянтністю вірша Красінський перевищив Бельовського. А всеж переклад цей не найшов популярности й сьогодні мало знаний.

Для порівняння з перкладом Бельовського хай послужить ця саме частина з цього перекладу:

…дно зі своїм уподобанням у дусі деістичнім, …нтеістичнім або матеріялістичнім; рівність визнають масони в тім, що не визнають ніякої влади, …будованої на християнстві, ніякої моральної або духової вищости, їх рівність нівелює всі ре…ії, стани і всі влади і спроваджує їх до спіль…ого безвірства і побратимства під егідою льожі.

Одначе ці свої дійсні цілі, вірування чи без…ство і тайни закривають вільномулярі запо…ливо перед нижчими, символічними ступінями і перед світом декламаціями про поборювання фанатизму, пересуду і нетерпимости, жер…вністю на добродійні цілі, ущасливленням …цтва, рецитаціями про гасла французької ре…люції, а саме про рівність, свободу і побратимство всіх людей. Коли хто вступить до вільно…лярів, то його поволі приготовляють до зро…міння цілої вільномулярської таємниці, до вве…ння його в arcana scientiae. В перших двох сту…нях, учникові і челядникові, вказується лише …вільність і рівність як ціль вільномулярства, …позволяється, щоби свіжий адепт розумів ці …няття по свому, відповідно до свого індиві…дуального наставлення. Зате забавляється таких „учеників" і „челядників" формалістикою і ха…чною символікою, а приготовляється їх ум до дальших таємниць, до зберігання тайни про …, що діється в льожі, страшною присягою. …зразок її: „Присягаю перед найвищим Бо…, архітектом цілого світа на честь і моє спа…ня, що таємниць додержу з найбільшою рев…стю; присягаю, що до смерти не зраджу ніякої … ні словом, ні письмом, ні в якийнебудь ін…ший спосіб. Крім того присягаю та обіцюю як…найторжественніше доховати і берегти цілим моїм життям і кровю всі закони і статути. На випадок недодержання цієї присяги годжуся на підрізання мого горла, викинення мого серця і внутреностей у морську пропасть, спалення мого тіла і розкинення попелу на всі чотири вітри та на вимазання мого імени в цілій землі, хіба, що я мав би служити за пострах для цілого людства. Нехай мені Найвищий Архітект світа в тім допоможе; на потвердження присяги цілую св. Євангеліє". Дійсно страшна присяга. Цього роду юраменти складається за кожний раз при переході до вищого ступіня, яких є після шотляндського обряду аж 33. У 3. ступіні майстра представляється „братові" — так звуть взаїмно себе вільномулярі — алегоричну постать Адонірама, якого смерть треба пімстити і відшукати згублене гасло масонів. У 4. ступіні, вибраному адептові пригадується патріярхальні часи, коли то люди мали лише природну релігію і кожна людина була жерцем Бога природи. Щойно в 5. і 6. ступіні, то є в ступені шотляндського „кавалера" і „кавалера сходу" велиться „братові" відкинути всяку тиранію і релігійний фанатизм; вільномуляр має бути жерцем Бога-Єгови, який лучиться з людьми лише при допомозі розуму і не журиться цим світом. У 7. ступіні „кавалера „de Rose-Croix", це є рожевого хреста кажеться, що пімсту, заповіджену в 4. ступіні треба виконати на Ісусі Христі, бо Він загубив правдиву честь Єгови. Врешті в 30. ступіні „кавалера" „кадош" відкривається вільномулярові, що смерть великого майстра Темпляріїв Малея належить пімстити на папі і християнському устроєві.

Д-р Петро Мінко.

(Продовження буде.)

За привернення монархії в Греції.

БІЛГОРОД, ПАТ. Преса широко пише про …дію грецьких монархістів. Часопис „Време" …ласив інтерву свого кореспондента у Сальоніках з провідником грецьких монархістів Метаксасом, який приїхав до Сальонік. По його приїзді на двірці відограли грецький королівський гімн. Метаксас заявив, що його завданням влекшити поворот колишнього грецького короля Юрія на грецький престіл. Щойно тоді в Греції дійде до нормальних умовин політичного життя.

Рібентроп поїде до Льондону з пропозиціями Німеччини.

ПАРИЖ, 25. 5. ПАТ. Авас повідомляє, що де… британського амбасадора Фіпса у Берліні … за меті виєднати від Німеччини конкретні …ження. Щойно тоді британський кабінет рішить, яку форму надати переговорам. У Льондоні кружляють поголоски, що до Льондону приїде фон Рібентроп з метою доповнити вістки, які дістане Фіпс у Берліні.

Візита прем. Ґерінґа у Будапешті.

БУДАПЕШТ, 25. 5. ПАТ. Вчора пополудні приїхав літаком до Будапешту пруський премієр Ґерінґ у товаристві мін. Керля, геського князя Филипа з жінками та двома державними підсекретарями. Побут німецьких гостей має приватний характер. Прем. Ґерінґ після дводенного побуту в Будапешті поїде до Раґузи в Югославії. Негайно по приїзді прем. Ґерінґа приняв на авдієнції реґент Горті.

Od rana do wieczora,
Od zmroku po świt biały,
Walczą pułki Igora,
Sypią się gradem hartowane strzały,
Tu szabla z grzmotem o hełmy szczęka,
Tu z trzaskiem dzida stalowa pęka,
Między stepy nieznanemi,
W dalekiej Połowców ziemi.

Czarna kopyty ziemia zorana,
Od krwi rozmiękła, kośćmi zasiana,
Bujny plon ruskie pola przyniosły,
Łzy powschodziły, klęski wyrosły.

Jaki szum stepie? i tętent koni?
Nad rankiem o słońca wschodzie
Igor znów pułki woła do broni,
Żal mi cię, miły bracie Wsewołodzie!

Jeden dzień wre bój zajadły,
Drugi dzień płynie krwi morze,
W trzecim o południu padły
Sztandary twoje, Igorze.

Tu się bracia rozłączyli
Nad bystrą rzeką Kajałą,
Tutaj krwawego wina im nie stało.

Na godach śmierci swatów popoili,
I ucztę dla nich wyprawiwszy krwawą,
Za ojców ziemię polegli ze sławą.

Trawy od żalu zwiędły stepowe,
Z tęsknoty drzewa schyliły głowę.

…буть „Слово" манило й польського славіста …Грабовського, що дав тільки фраґменти про…ного перекладу в творі „Dzieje literatury pow…szechnej" (т. II., 1887).

Вже у двацятому столітті переклав „Слово" на польське Богдан Лепкий у 1905. році а ос…танні роки принесли високо мистецький та гли…боко подуманий переклад чолового сучасного польського поета Ю. Тувіма („Słowo o wyprawie Igora". Biblioteka Narodowa. № 5?. Serja II. Kra…ków 1928, з дуже цікавою вступною статтею А. …), що явився начеб завершенням поль…ських студій над цією поемою від часу її відкрит…тя й оголошення друком

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Аґенція Райтера повідомляє: Відповідь Мусоліні на останню спробу вийти з абісинсько-італійського непорозуміння не є вдоволяюча. Побоюються, що переговори триватимуть ще в суботу і неділю.

— Число нових большевицьких літаків, що їх мають вибудувати на місце „Максима Горького" збільшилося до девять. Вони будуть називатися: „Ленін", „Сталін" „Молотов", „Калінін", „Максим Горкій", „Каґанович", „Орджонікідзе", „Кіров" і „Ворошилов".

— Авас повідомляє, що премієр Флянден відбув нараду з мін. Еріо і Мартеном. По нарадах ствердили, що між обома державними мужами є повне порозуміння.

— У фабричній пекарні у Ярославі в СССР ствердили скандальні відносини. Робітники находили у бохонцях хліба цвяхи, сміття навіть миші.

— З Кобленції повідомляють, що місцевий суд лавників засудив двох католицьких парохів на 6 і 5 місяців вязниці. Одному з них закидали легковажне представлювання нац.-соціялістичної акції зимової допомоги безробітним, другому напади з проповідальниці на гітлерівську молодь.

— Католицький місійний орган „Хрістеніге боте", що виходить у Майдінґен коло Аахен приписали на необмежений час за поширювання настроїв ворожих до національного соціялізму.

— Дирекція митної комори в Шафгавзені (Швайцарія) вложила рапорт у справі нарушення швайцарсько-німецького кордону німецькими літаками.

Село в місті.

Прогулька селян Жовківщини до Львова.

Нераз бачу по вулицях Львова: тягнеться довгий вуж пар, щораз пристає, оглядає якусь вежу, каменицю, а далі збивається в гурт і слухає слів провідника. На вулиці гуркіт, крик і гамір, то й слів добре не чути. Треба витягнути шию, продовжити вухо долонею, щоб зловити слова. І витягають шиї і прикладають до вух долоні і слухають. Не хочуть пропустити ніодної інформації. Адже на те вони й їхали з далеких Копичинець, Заболотова чи Балигорода.

Все це прогульки учнів, а то й старших мешканців міст та містечок, що приїхали подивитись і пізнати Львів. По більшій частині це польські прогульки, що приїхали обзнайомитися з польським Львовом.

Але минулої пятниці і суботи (24. і 25. ц. м.) образець був дещо інший. Вулицями Львова тягнув довший вуж не учнів, не старших міщухів, а селян з жовківського повіту. Приїхало їх 92, а прогульку зорґанізував Повітовий Союз Кооператив у Жовкві. Їхали ті люди по 50—60 і більше кільометрів, майже всі підводами, їхали цілу ніч, щоб на 8. год. рано бути у Львові на Богданівці, звідки почалися оглядини столиці.

Під проводом представника РСУК посла З. Пеленського й декількох урядовців того Союзу селяни Жовківщини оглянули спершу фабрику *„Суспільний Промисл"* (кава, цикорія), де дістали теж снідання. Звідти перейшли до фабрики пасти *„Елеґант"*, потім до *„Фортуни Нової"*, а далі до фабрики мила *Центросоюзу*, до фірми *„Ден-дрон"*, *„Декоро"*, *„ОКО"*, до виробні батерій *ЕКО* і т. д. На обіді були всі учасники прогульки в *Еміґраційному Домі* при вул. Вишневецьких, де для них приладили гостину пані під проводом пп. Говиковичевої і Рижевської. Там вони теж вигідно і в чистій постелі переночували.

Пополудні першого дня оглянули прогульковці *Народню Лічницю*, де дістали потрібні пояснення від д-ра Малиса, і *св. Юр*, де короткий реферат виголосив для них д-р Драґан. Опісля по дорозі до Нац. Музею перейшли попри дім Муз. Т-ва ім. Лисенка, театральну площу та Академічний Дім. У *Національному Музею* опровадив прогульковців та дав пояснення до експонатів дир. д-р Свенціцький. На закінчення першого дня відбулася вечера в салях *РСУК*, де пос. Луцький оповідав м. ін. про свої враження з поїздки до Данії. Все, що прогульковці оглянули й почули того дня, зробило на них якнайкраще враження.

В суботу явилися всі учасники вже в год. 7. рано в забудуваннях *Маслосоюзу*, де оглянули докладно всі його уладження та вислухали коротких рефератів п. Йовика і дир. Палія. Там теж дістали снідання. З Маслосоюзу перейшли прогульковці вулицями: Бартоша Ґловацького, Шептицьких, пл. …, Міцкевича (попри дирекцію залізниць, дім РСУК, далі Банк Польський, університет), Косцюшка (Центробанк, Нар. Гостиниця) і Сикстуською до гори (Пласт, ЕКО, книгарня Рідної Школи, Духовна Семинарія). В год. 10. були у *Центросоюзі* при вул. Зиморовича, де оглянули його бюра, потім перейшли на ринок, де спинились поруч домів *Народньої Торговлі*, *Труду* і *Карпатії*. В Нар. Торговлі оглянули з великим зацікавленням зоважарню кави та дістали потрібні пояснення. Опісля перейшли всі до домів Просвіти, де в Т-ві *„Просвіта"* привитав їх голова проф. д-р Брик і короткий реферат виголосив секретар п. М. Дужий. З черги оглянули учасники прогульки *друкарню „Діла"* враз з її

ротаційними машинами, лінотипами і т. д., що зробило на них велике враження. *В редакції „Діла“ й „Неділі“* дістали всі по примірнику тих газет і перейшли до бюр *„Сільського Господаря“*, де їх витав дир. д-р Е. Храпливий. Після того були ще прогульковці в *„Дністрі“, в Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка*, де оглянули теж бібліотеку, друкарню і переплетню, а закінчили прогульку на *Високому Замку*, звідки давав їм пояснення про місто ред. М. Голубець.

Прогульку наших селян з Жовківщини до Львова можна назвати дуже вдатною. Всі її учасники були вповні вдоволені, вони багато скористали і не мали просто слів подяки для аранжерів і тих, що їх обводили по місті й поодиноких установах. Такі прогульки з ближчих і дальших околиць Львова варто організувати якнайчастіше, бо вони наладнують необхідний усім звязок села з містом, поширюють національну свідомість серед учасників та дають їм багато практичних вістей і вказівок, що їх вони зможуть опісля з користю приноровити у свому житті на селі.

—o—

Справа на часі.

Подбаймо за реалізацію гасла: Українські діти до українських шкіл!

Народня Організація Українців м. Львова в порозумінні з Повітовим Союзом Кружків „Рідної Школи“ скликала на день 24. травня нараду в справі запису нашої дітвори до шкіл Рідної Школи. Нарада відбулася в домівці Нар. Організації при вул. Підвалля 7. III. пов. при участи около 50 осіб, як представників ріжних наших установ. Були присутні делегати дільницевих Народніх Організацій Українців м. Львова, дільницевих кружків Р. Ш., Т-ва „Воля“, „Зоря“, представник Головної Управи Р. Ш., голова Пов. Союзу Кружків Р. Ш., управителі шкіл Р. Ш., представниці Союзу Українок, Української Захоронки та представник філії „Просвіти“ на м. Львів.

Наради відкрив посол *д-р Ст. Біляк*, голова Народньої Організації Українців м. Львова, вказуючи на велике значіння Рідної Школи, Захоронок та вакаційних осель взагалі та у Львові покрема. Згадав також і про фахові школи, на які наше громадянство повинно звернути пильну увагу. Опісля *проф. Ластовецький* виказав, яке велике значіння має наука в рідній мові. В молодій дитячій душі вщеплюється уже змалку любов та пошану до всього, що рідне. До рідної мови, історії народу. Якщо в минулому поносили ми великі втрати, то головно тому, що наші діти виховувались в чужій школі. Дир. *Домбровський* подав короткий нарис нашого рідношкільного шкільництва від його початків аж до нині. Представив ті трудноші, з якими мусить змагатися Рідна Школа, одначе їх ми мусимо побороти, бо рідне шкільництво — це наша будучність. Горячими словами закликав промовець присутніх доложити усіх старань та зусиль, щоб українська дітвора щільно виповнила школи Р. Ш.

Опісля цілий гурт громадянок та громадян, як дир. Герасимович, інж. Кандяк, секр. Добрянський, п. Волощакова, п. Федорчакова, радн. Стевчак, д-р Боцюрків, п. Зубач, п. Тусевич та делегат Т-ва „Воля“, висказували свої думки про способи приєднання якнайбільшого числа дітвори до шкіл Р. Ш. Кожна установа, заступлена на цих нарадах, взяла на себе обовязок повести якнайактивнішу діяльність для поширення гасла: Українські діти до українських шкіл!

Провідник зборів посол д-р Біляк та проф. Ластовецький подякували зібраним за їх численну участь Представники установ розходились домів повні твердої віри, що українське громадянство Львова та його околиць виконає свій обовязок.

В. Б.

Учасник міліона.

Власником одної з четвертин льосу ч. 87.111, на який впала виграна міліона золотих, є п. Петро Наврошський зі Скали під Ойцовом, де він має гастрономічне заведення.

Пан Н. зреалізував вже у Генеральній Дирекції Державної Льотерії припавшу йому суму 200.000 зол. і помістив її покище в Банку Красвого Господарства. Має він намір збудувати дім на комірне у Кракові.

Тепер увійшли ми вже в період 33-ої Льотерії, яка, як відомо, передбачує крім звичайних чотирьох кляс ще додаткове безплатне тягнення на зляшку. З огляду на великий попит на льоси до 1-ої кляси, треба спішитись з купном, бо може їх бракнути.

Специяльно вдекшену ситуацію будуть мати ті, що здобули т. зв. виграну потішення, бо льос до 1-ої кляси нічого їх не буде коштувати.

Вечір співу та деклямації.

24-го ц. м. „Кооператива Український Театр“ у Львові при співучасти жіночого Клюбу „Нової Хати“ дала для запрошених гостей вечір, на якому виступило пять наших артистів.

П. Сорока — єдиний мужчина серед чотирьох артисток — почав вечір легким імпровізованим вступним словом, вітаючи кожну з учасниць програми теплим словом і невинним жартом.

Перша виступила Софія Стадникова з лемківськими піснями, після неї М. Свірська зі співом „Ночі“ Рубінштайна та „Самотної“ до слів китайської поезії з музикою Балтаровича, далі Л. Голіцинська з деклямацією поетичної „Яблуні“ і з двома піснями Балтаровича, пізніше О. Кривіцька з деклямацією поеми Б. Лепкого. П. Сорока відчитав гумореску О. Маковея „Мандоліна“.

Вся програма складалась із трьох частин, з довшими перервами, підчас яких гості мали змогу вести товариську розмову при столиках на салі або у буфеті.

Кожна з артисток виступала бодай два рази. М. Свірська відспівала крім Людкевича „Тайни“ ще й деякі надвиатки, Л. Голіцинська виступила у прегарнім стилевім строю в криноліні, щоб краще передати настрій поезії про танок бабуні та пригоду маркізи, С. Стадникова відспівала пісні на мельодію „танґа“, врешті О. Кривіцька деклямувала Шевченка й Олеся. О. Кривіцькій зробили маленьку овацію з нагоди її видужання; саме з цього приводу зорґанізовано цей вечір при співучасти артисток, що дали до нього самі почин з симпатії для своєї товаришки.

Супроводив усім д-р Н. Нижанківський, не лякаючись старого і ненастроєного фортепіяну на „Бесіді“.

Настрій був приємний, теплий. Після програми гурток осіб залишився ще для товариської розмови, що протягнулась поза північ. Після першої спроби такого вечора, можна буде в найближчому сезоні, узимі, дати ще інші такі інтимні вечори, на які можна би притягти артистів і артисток, що так рідко мають нагоду виступати перед нашою львівською публикою.

—o—

Чи можливий напад Японії на Америку?

450 міліонів на розбудову фльоти.

ЛЬОНДОН, 25. 5. ПАТ. Сенат Злучених Держав приняв нову морську програму і затвердив видатки на розбудову фльоти у висоті 450 міліонів долярів. Згідно з принятою програмою збудують 24 нових воєнних кораблів, щоб збільшити американську фльоту до рівня, який передбачує льондонський морський договір. Одночасно з розбудовою фльоти збільшиться залога на 2.784 старшин, 9.000 моряків і збудують 555 нових літаків. Ця нова морська програма є відповіддю на акцію Японії, яка вимовила вашинґтонський морський договір і домагається, щоб її фльоту зрівняно з фльотою В. Британії і Злучених Держав. Тепер американська фльота відбуває маневри на Тихому Океані на просторі 6 міліонів квадратових миль. У маневрах бере участь 165 кораблів і 400 літаків. Головною метою маневрів є устійнити чи може ворожа фльота заволодіти Гавайськими островами, які є головною базою американської фльоти на середині Тихого Океану і чи зможе ворожа фльота доплисти аж до берегів Америки.

Склад югославянського парляменту.

БІЛГОРОД, 25. 5. ПАТ. В новій скупштині 301 послів буде піддержувати уряд прем. Єфтича, 67 послів є прихильниками д-ра Мачека, провідника хорватів

Сензаційні поголоски про міжнародню мирову конференцію

„Еко де Парі“ повідомляє з Льондону, що британський уряд задумує скликати міжнародню конференцію, щоб опрацювала новий мировий договір. Конференція відбулась би в Газі. Болдуін, який незадовго стане премієром британського уряду, запросить прем. Фляндена, Мусолінія і канц. Гітлера, щоб взяли участь в цій конференції з метою краще забезпечити европейський мир. Здогадуються, що британський уряд звернеться до Німеччини, щоб подала умови в справі повороту до Ліґи Націй, чи домагається відокремлення пакту Ліґи Націй від версайського договору, щоб висловила погляд у справі незалежности Австрії, плян ревізії мирових договорів і т. д. Кружляють поголоски, що конференція відбудеться уже по Зелених Святах

—o—

Мусоліні пішов на уступки.

ЛЬОНДОН, 25. 5. ПАТ. Ціла преса пише, що полагодження справи Абісинії Радою Ліґи є перемогою мін. Ідена. Преса пише, що приняті резолюції на нічнім засіданні Ради Ліґи зміцнюють повагу Ліґи Націй, перед якою уступив вкінці Мусоліні. Текст рішення Ради Ліґи, яке приняли в 2-ій год. вночі, звучить: Рада Ліґи, залишаючи обом державам свободу полагодити спори згідно з 5. статтею італійсько-абісинського договору з 2. червня 1928. р., рішає зійтися знову, якщо чотирьох арбітрів, яких покличуть, щоб полагіднали спір, не дійдуть до порозуміння до 25. липня ц. р. Тоді виберуть пятого члена комісії, хіба, що чотирьох арбітрів згодиться продовжити цей речинець. Рада вирішить теж, щоб зійтися до цього часу, якщо до 21. серпня спору не полагодить вибрана комісія.

Провідники повстання в Катальонії перед судом.

МАДРИД, 25. 5. ПАТ. У понеділок починається розправа проти провідників повстання у Каталонії. Прокуратор буде домагатися, щоб трибунал засудив Компаніса, президента ґенералітат (катальонського парляменту), та інших членів на 30 років вязниці за викликання повстання і видання приказу міліції, щоб виступила до боротьби з урядовими військами.

Антін Васильчук.

13. травня ц. р. помер у Холмі в 49. році життя інж. Антін Васильчук, перший голова першої Української Парляментарної Репрезентації у Раді в рр. 1922-28, колишній член Центральної Ради у Києві, уповноважений міністр УНР для справ репатріяції втікачів і воєнних бранців та б. голова Української Делеґатури в рр 1919-22. Покійний був взагалі одним з найчільніших українських діячів на Холмщині, який має чималі заслуги для тамошнього українського національного життя, що перебувало завжди серед найтяжчих обставин. Особливу енерґію виявив пок. Антін Васильчук при перших виборах до сойму і сенату, які дали 100 прц. виграної тодішньому блокові національних меншин (славна „16-ка“). Як безперечно поважну індивідуальність і людину, що не лякалась отверто проповідувати свої переконання і їх боронити, вибрали його першим головою Української Парляментарної Репрезентації. З іменем Покійника вяжеться теж умова, яку він заключив з тодішнім премієром ґен. Сікорським та у звязку з якою Українська Парляментарна Репрезентація проголосила тоді засаду автономії і голосувала за буджетом На жаль, текст тої устної чи писаної умови досі ніде не був оголошений: це був би цікавий причинок до історії польсько-українських взаємин.

З розвалом Парляментарної Репрезентації пок. Антін Васильчук відсунувся від активної політичної праці, займаючись громадською роботою на Холмщині, однаково культурною, що й господарською. Знаємо, які причини склалися на ліквідацію тамошніх самостійних українських організаційних форм.

Помер Антін Васильчук на карбункул, на який хворів кілька тижнів. Після першої операції у Холмі перевезли його до Варшави, але тамошні лікарі вже не зуміли недужого діяча врятувати. Покійний залишив дружину і 7 малолітніх дітей.

Покійний Антін Васильчук був для Холмщини більш-менш тим, чим для Волині — теж уже покійний — Михайло Черкавський: національний діяч ще з російських часів, людина освічена політично активна і з ширшим світоглядом. Його смерть є теж безперечно великим ударом для українських північно-західних земель, головно ж для Холмщини, де так болюче відчувається брак українських інтеліґентських одиниць. В. П. П!

НОВИНКИ

— **Про відношення Гоголя до України** говоритиме д-р І. Свєнціцький в неділю, 26. травня на виставці Гоголіяни у Національному Музеї. Відчит обійме матеріял листування Гоголя 1825—1852 р. Початок в год. 12.30.

— **„КАЯЛА“** — це найновіше історичне оповідання Богдана Лепкого, з нагоди 750-ліття походу князя Ігоря Святославича на половців (1185 р.). Відтворює воно XII. вік у нашій історії, коли кипіло наше державне життя, коли гарячою любовою оповивали рідну землю коли душу і тіло віддавали за неї. Основане воно на преславній і безсмертній „Пісні про Ігореве військо“. Цю ювилейну книжечку видала саме тепер **„Просвіта“** (в серії місячних книжечок за квітень). Книжечка має 68 сторінок, прикрашених 6 образками відомої малярки Олени Кульчицької, родовід князів і необхідні пояснення. Написана дуже живо й **незвичайно цікаво.** Ціна її у продажі (в книгарні „Просвіти“) **лиш 60 сотиків.** Але **найкраще** присилати до „Просвіти“ **цілорічну передплату** місячних книжечок **3.60** зол., бо передплатники дістають 12 такихже цікавих і потрібних книжок уже з пересилкою за половину їх книгарських цін. Передплатіть самі й заохотіть інших!

— **Комунікат про виїзд журналістів до Каменя Довбуша і Черча.** З Секретаріяту Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка повідомляють: Члени Т-ва можуть користати з кімнат Оселі Т-ва в Камені Довбуша к. Яремча від 1. червня ц. р. Хто хоче виїхати туди на літо, мусить заздалегідь зголоситися. Якщо всіх кімнат не займуть члени, Т-во буде їх віднаймати і посторонним гостям. В мінеральнім Живці Черче має Т-во запевнених кілька дарових купелей для своїх членів. Хто хоче з них користати — зголоситься в Т-ві за посвідкою. За інформаціями щодо Оселі в Камені Довбуша і купелей у Черчі звертатися до ред. І. Кедрина, Львів, „Діло“, Ринок 10, або ред. д-ра М. Коновальця, Львів, „Новий Час“, Костюшка 1а.

— **Писанка для Рідної Школи.** Рада Повіт. Союзу Кружків Р. Ш. у Львові подає до загального відома, що дня 28. квітня ц. р. на писанку для Р. Ш. зібрано до замкнених скарбонок при церквах і українських установах у Львові квоту 231 зол. 5 сот., яку в цілости передано Головній Управі.

— **Нові розпорядки в шкільництві.** З початком шкільного року 1935 6 обовязані ходити до школи діти уроджені в 1928 р. Учительство має звернути увагу на правильне ходження до школи. Шкільна влада поручає, щоби вводячи у вселюдному шкільництві ступневу коедукацію, управи шкіл звертали більше уваги на пристосування будинків і відповідний добір учительських сил, розміщення дітвори та стосування відповідних метод. Школи, що мають більше ніж 14 відділів, мають ступнево зменшувати число відділів. Години лекцій тревають у школах, де наука відбувається в злучених клясах, 50 мінут, в інших 40 мінут. Шкільні управи мають з новим шкільним роком виладити плян шкільних уладжень і помічних середників, яких недостача утруднює осягнення достаточних вислідів навчання і виховання. З новим шкільним роком слід скасувати надмір шкільних зшитків, що веде до завеликої і непотрібної писанини та рисування.

— **Для тих, що цікавляться грибами.** Львівська Промислово-торговельна Палата просить усі установи й особи, які цікавляться грибознавством, щоб подали свої адреси, а то в звязку з уладженням у Львові курсу грибознавства.

— **Земельні маєтки на ліцитації.** „Газета Польска“ подала великий список земельних дібр, числом поверх 600, які Кредитове Земське Т-во у Варшаві виставило на ліцитаційну продажу. Є це переважно міліонові маєтки, положені на терені б. Конгресівки. Одночасно виставлено на ліцитацію маєтки в Галичині, на Волині, Холмщині, Поліссі і т. д. Взагалі в Польщі находиться коло 4.000 земельних дібр під загрозою ліцитації.

— **Грабіжники зпід Чесанова.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові станули два грабіжники зпід Чесанова: Іван Школик і Олекса Бумбара, що 25. листопада м. р. на дорозі у Хмелеві напали на купця Маєра Райнбаха, вбили його ударами палки по голові і зрабували 50 зол. Підчас розправи арештовано на салі свідка Олексу Грицева, що хотів відтяжити обв. Бумбару і зізнавав інакше, ніж у слідстві.

— **З хроніки пожеж.** В Богородчанах пов. Бібрка вибухла в загороді Дмитра Тереховського пожежа, що при сильному вітрі поширилася в короткому часі на 42 будинки, в цьому 13 хат. Ратункова акція тревала цілу ніч. Шкоди обчисляють на 200 тисяч зол. Пожежу спричинили два сини Переховського, бавлячись у стодолі сірниками. Кількадесять родин лишилося без даху над головою. — В Люті під Володавою згоріло від удару грому кілька загород, при чому грім убив одну особу, а дві поразив. — В Курошині під Білою Підляською пожежа, викликана громом, знищила 13 загород. — В Бортатичах біля Замостя згоріло 16 загород. Шкоди обчисляють на 55 тисяч. Три особи попеклися небезпечно.

— **Душогуби перед судом.** Перед судом присяжних у Чорткові розпочалася розправа проти Архипа Борчука, совітського громадянина, і Дмитра Лопачука, румунського громадянина, обох селян, які вночі на 22. лютого ц. р. вбили в містечку Мельниці над Дністром Фриду Вайксельблят, жінку посесора у Волківцях, її своячку Розалію Вайксельблят і слугу Марію Мокроус, хотячи зрабувати 9.000 зол., що походили з продажі худоби. Оба душогуби були робітниками у Маркуса Вайксельблята, посесора фільварку Лісничівка в борщівському повіті.

— **Під закидом комунізму.** Перед окружним судом у Луцьку відбулася розправа проти трьох українців під закидом комуністичної діяльности. Засуджено Василя Семенюка на 7 літ, Михайла Ковальчука на 7 і Колодчина на 3 роки вязниці, позбавляючи всіх громадянських прав на 10 літ.

— **Смерть визначної жінки.** У 75-ім р. життя вмерла провідниця жіночого руху Джейн Адамс, лавреатка мирної нагороди Нобля за 1931 р. Ще 30 літ тому м. Шікаґо вибрало її почесною громадянкою за працю над покращанням життя бідаків о опікою над еміґрантами. Підчас війни вона працювала у комітеті висилки харчів для голодних у всіх країнах. Вона була невтомною пропаґаторкою миру, ворогом нужди, голоду та недуг. Її моральний вплив був величезний; праця її над організацією жіноцтва трівала роками. В Америці називали її „першою жінкою у Злуч. Державах“.

— **Світове безробіття за пять років.** Міжнародне Бюро Праці видало звіт, в якому находимо багато цікавих висновків про стан праці, умовини і т. д. Представлений також теперішний стан безробіття у світі. Отже виходить, що ні одна держава не обнизила стану безробіття до рівня з 1929 року. Тільки в 7 державах, іменно

в Австралії, Данії, Англії, Японії, Німеччині, Швеції та Норвегії безробіття зменшилося майже до половини в порівнанні з 1929 р. Зате в 5 краях, то є в Бельгії, Польщі, Чехословаччині, Франції і Голяндії умовини праці погіршилися в порівнанні зі станом зперед двох років. Решта держав не виказує змін ні на ліпше ні на гірше. Загальний висновок, що стан безробіття дальше на цілому світі грізний та що господарська криза ще неопанована, навпаки триває дальше.

— **Віщун передбачує свою годину смерти.** В Шанґгаї помер віщун Лутсефунґ, який від 20 років передсказував будучність з кришталевої кулі. Цей віщун передбачив у кришталевій кулі свою власну долю, запросив своїх приятелів, просив їх не сумувати, записав їм своє майно. Хотів теж замовити домовину, але впав мертвий, убитий від паралїжу мізку. Смерть прийшла в передсказаному часі.

— **Птах суддею.** В Льондоні трапився такий випадок. В сусідстві Ріджентпарку відбувався футболевий метч. Суддя дещо неправильно судював. Але всі корились. Та коли тих неправильностей було за багато, почали сваритись. Та нагло показалося, що це не суддя, а шпак давав сиґнали. Так прегарно наслідував шпак свист судді, що всі повірили, що це сам суддя.

— **Місто з найбільшим числом урядовців.** Хибно думаємо, що в Европі панує найбільша бюрократія. Найновіша статистика стверджує, що американський уряд може взяти рекорд щодо скількости урядовців. Головно в Вашинґтоні є їх за багато. Це число збільшилось за президента Рузвельта: Кожний пятий громадянин є урядовцем. 94.054 осіб беруть платні, державі служить 672.000.

— **Остання февдальна держава Европи.** В році 1565 признала англійська цісарева Єлисавета свому улюбленцеві Геліє де Картер остріа Серк на власність. Його спадкоємці панували там довгі століття. Не признавали англійського короля як такого, признавали короля Юрія тільки як князя Нормандії. Їх теперішна володарка леді Сібіля Гетевей є королевою острову, побирає податки і є найвищою судовою владою. Мужчини острову обовязані працювати декілька днів в році для добра держави безплатно. Англія є проти істнування такої хоча малої держави в рамах британської імперії.

— **Запір.** Голоси головних лікарів при лікуванні недуг шлунка і кишок твердять, що гірка вода **„Franciszka-Józefa“** є першорядним природним засобом на перечищення.

—o—

Нові книжки й журнали.

СВІТ ПЕРЕД НАМИ, журнал української середньошкільної молоди, Станиславів, ч. 1., квітень 1935 р. стор. 32.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 26. V. год. 3·30 поп. „Крик“.

Неділя, 26. V. год. 7·30 веч. „Роскішна дівчина“.

Понеділок, 27. V. З причини генеральної проби нечинний.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 26. V. год. 7·30 веч. „Перша песа Фанні.

Понеділок, 27. V. год. 7·30 веч. „Перша песа Фанні“.

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії“.

АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти“.

АТЛЯНТИК: „Хлопці з пл. Зброї“ (на осн. Фр. Мольнара).

ВАНДА: „Леґіон життя“, „Життя без завтра“.

ҐРАЖИНА: „Двобій жінок“.

КАСІНО: „Шукачі золота“.

КОЛІСЕЙ: „Надя“, та ревія „Цвітучі кози“.

КОПЕРНИК: „Катюша“ (Анна Стен).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс“ (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Під твою оборону“.

МУЗА: „Людина, що продала голову“.

ПАКС: „Голгофта“.

ПАЛЯС: „Азбука кохання“.

ПАН: „Молодий діс“.

РАЙ: „Антко поліцмайстер“ (Дима).

СВІТ: „Нана“, „Серце волоцюги“.

СОНЦЕ: „Людина - малпа“, ревія „100 відсотків для вас“.

СТИЛЕВЕ: „Дама з Мулен Руж“ і ревія „Гумор і темпо“.

УТІХА: „Чортівський ковбой“ і ревія.

ХИМЕРА: „Розсміяні очі“ (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Неділя, 26. травня 1935.

Відень (506,8) 11·45 „Тлян-По“ оп. Тляскаля, 18·10 Турнір нар. пісні, 20·20 „Польська кров“ оп. Недбаля, **Братислава** (298,8) 19·05 Чеські та слов. нар. пісні, 22·35 Циг. музика, **Прага** (470,2) 9·15 Шопенівський концерт, 10·00 Квартет, 12·15 Військ. орх., 15·00 „Филистини“ ком. оп. Вайдля, **Париж** (1648) 14·15 Пісоньки, 19·35 Всячина, 22·35 Легка музика, **Берлін** (356,7) 11·30 Пісні, 20·00 Концерт. **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Концерт, 18·30 Вес. пополудне, **Кельн** (455,9) 11·25 Камер. музика, 15·30 Легка музика, **Мінхен** (405,4) 15·05 Форт. соната г-моль Шопена, 18·00, 21·10 Концерт, **Будапешт** (550,5) 14·15, 23·00 Циг. муз., 12·30 Оп. орх., 15·50 Сальон. музика, 20·15 Оп. фрагменти, **Мілано** (221,1) 17·00 Концерт, 20·55 Концерт нар. музики, **Рим** (420,8) 17·00 Концерт оп. хорів під дир. Петра Масканія, 20·55 Концерт.

Понеділок, 27. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Травневі пісні 14·00 Соната г-моль Ліста, 20·00 Вес. мікрофон, 22·45 Камер. музика, **Братислава** (298,8) 17·10 Скрипка, 18·35 Форт. твори Рахманінова, **Кошиці** (259,1) 19·00 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 17·35 Віольончеля, 20·15 Юґосл. пісні, **Париж** (1648) 21·00 Камер. концерт (муз., сп.), **Берлін** (356,7) 15·15 Легка музика, 17·00, 20·20 Концерт, **Кенігсвустергвазен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 21·00 Камер. концерт, **Кельн** (455,9) 16·00 Суїта на флет, клярнет і фаґот Мелятіна, **Ляйпціґ** (382,2) 18·50 Легка музика, 21·00 Твори Баха, **Мінхен** (405,4) 15·20 Пісні Шуберта, 16·10 Весн. кантата, 20·40 Муз. вечір, **Будапешт** (550,5) 13·30 Концерт, 17·30 Форт., 18·40 Пісні, 19·50 Сольо на тароґато, 21·30 Концерт, **Мілано** (221,1) 11·30, 13·10 19·15 Легка музика, 22·00 Виступ піяністa Даріа Мільго, **Рим** (420,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт, 20·55 Камер. концерт.

ПРАЦЮЙ **Б**АГАТІЙ **З**БИРАЙ

а ощадности складай у Повшехному Банку Звйонзковім на вкладкові книжечки іменні або на предявника, які гарантують безоглядну тайну вкладу. Вклади платні на кожне домагання або за виповідженням в централі і відділах. Опроцентування від 5 %, до 6 ½ % річно.

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S. A.

ЛЬВІВ, Варшава, Бельско, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Тарнів.

18/5 3—6

Львівське радіо.

Неділя, 26. травня 1935.

9·00 Ранішня авд., 10·00 Гр. пл., 10·30 Богослуження, 11·57 Сигнал чачу, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·05 Репортаж театрів, кін і Сільва рерум, 12·15 Муз. поранок; у перерві ок. год. 13·00 Театр Уяви: „Зоря Севіллі“ (фраґм. з комедії Льопе де Веґа), 14·00 Музика з гр. пл., 15·00 Лісова скринька, 15·15 Гр. пл., 15·45 Як жити з людьми, 16·00 Концерт орх., 16·40 „Сейсмограф“ опов. з болгарського життя, 17·00 Концерт, 17·20 Авд. для ст. дітей: Свято матери, 17·25 Гр. пл., 17·50 Культура щоденного життя „На щодня та від свята“, 18·00 Концерт, 18·45 Життя молоді „Чи треба студіювати у закордоні?“, 19·08 Гр. пл., 19·45 „Шадіння Амазонки“ (з циклю „Подорожуємо“), 20·00 Веч. денник, 20·10 Як працюємо, 20·15 В годину смерти, 21·30 Що читати (Поетичні новини), 21·45, 22·00 Спорт. вістки, 22·05 Реклям концерт, 22·15 Симф. концерт, 23·05 Сальон. муз.

Понеділок, 27. травня 1935.

6·30 Ранішня авд. 7·30 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·05 Музика з гр. пл., 12·45 Вказівки для молодих матерей, 13·05 Мельодії Альбіону — секстет, 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Концерт орх., 16·30 Лекція нім. мови, 16·45 Форт. твори на ліву руку, 17·00 Для дітей: У травні, Пісоньки, 17·20 Заг. польська резерва, 17·40 Боротьба простунку з людською легкодушністю, 18·00 Фільм. огляд, 18·10 Арії та пісні в супр. форт., 18·25 Авд. охорони звірят, 18·30 Моди, 18·40 Культ. життя, Сільва рерум, 18·45 Гр. пл., 19·15 Гусятин, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·35 Вояцька авд., 20·00 Концерт секстету, спів Плонський (баритон), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт суч. камер. музики, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Сальон. музика, 23·05 Музика з гр. пл.

БІРЖА.

Гроші.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·30—5·35 зол.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінґи 25·90—26·20, австр. шілінґи 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·13—9·18, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Преміївки.

Долярівки 52·00 — 53·50, Інвестиційна 04·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що ціни на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 25. травня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 л. молока	0·15 зол.
1 л. сметани	0·70 „
1 к. яєць	2·35 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану вдержана, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 25. V. ц. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С.“ у Львові, (вул. Деперта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	1·50 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90 „
Старі кури „	„	0·80 „
Пантарки „	„	1·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Дирекція ґімназії СС. Василіянок у Львові (вул. Длуґоша 17 а), яка істнує від 29 літ, подає цим до відома, що в шк. р. 1935/36 буде мати в себе такі кляси: а) І., ІІ. і ІІІ. клясу ґімназії нового типу, до яких зголошення вже приймає; **оплата за шк. науку в тих клясах така сама, як у державних школах.** б) VI. і VII. клясу ґімназії гуманістичного типу, в) VI., VII. і VIII. клясу давнього клясичного типу. Плян науки такий самий, як у державних школах. **Завдяки доборові учительських сил дає ґімназія молоді вимагане знання і здорове виховання.** Вступні іспити до вищих кляс зачнуться 10. червня ц. р. При ґімназії є Інститут, де учениці найдуть вигідне приміщення та фахову опіку. За Дирекцію ґімназії: о. В. Лициняк. 1607 1—3

Звичайні Загальні Збори кооп. „Священича Санаторія“ кооп. з обм. відпов. у Львові відбудуться 28. мая 1935. в год. 5 попол. в канцелярії Митрополичої Консисторії при пл. св. Юра ч. 5 з таким порядком нарад: 1) Відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів, 2) Звіт з діяльности за діловий рік 1934, 3) Затвердження біллянсу за 1934 рік і розділ зиску, 4) Означення висоти зобовязань кооперативи, як також кредиту для одного члена, 5) Затвердження бюджету на 1935 рік, 6) Внески і запити.

Замісць вінка на могилу бл. п. Ганусі Струтинської складає о. Олександер і Марія Бучацькі зол. 15— на голодних Яворівщини.

Ширіть наш часопис!

Щоби усунути нагнітки і зґрубілий наскірок вживати

Еттінґера БАЛЬСАМ на нагнітки

склад і виріб: **Аптика М. Еттінґера**

1581 Львів — за Великим Театром. 2-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Корсети найновіші моделі, бедрівки, нагрудники виконує солідно „Крайшпемиса“, Львів, Боїмів 1. 1521 4—9

Фортепіян короткий, хрижовий у знаменитім стані продає Бартошевський, Пекарська 15. І. п. 1553 7—10

Палиці -- парасолі, наймодніші парасольки. Нова виробня, Ягайлонська ч. 18. 1567 4—11

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·26 Новочасна виробня **„Ренома“**, Львів, Сонішна 9. 1510 14—21

Новітня робітня обуви Івана Івасіжки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші взірки мужеської, дамської обуви, Спеціяльність ортопедична обува. 1580 3—8

Тенісові штани найдешевше джерело „Палілюм“, Гетьманська 22, побіч музею. 1452 3—7

Спальню новочасну, солідне виконання, дешево продасть Столярня. Сикстуська чотирнацять. 1608

Переробляє ковдри по зол. 2·50, пуховy зол. 4·—, матраци зол. 3·—, в одні дні. З. Скібінський 3-го Мая 4. 1550 3—4

Фахового продавця (-чиню) до ґалянтерійної крамниці пошукуємо. Посада до обняття в осени. Кавція пожадана. Зголошення до кінця червня ц. р. з описом життя, свідоцтвами і порученнями відповідних і установ на адресу: „СУПРУГА“. Львів, **Коперника 26.** від „Галянтерійник“. 1610

До винайму дві кімнати, кухня. Тетмайєрівська 3.

ОГОЛОШЕННЯ.

„УНІВЕРСУМ“ Пасаж Міколяша : Комісовий салон : оказійно продає і приймає в комис футра мужеські і жіночі, убрання, куртки плащі, сукні і т. п. 1606 1—6

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах на догідних умовинах. Купно прокат. Заміна уживаних інструментів. **Новацкий, Пілсудського 17.** 698 48—55

АЛЬФОНС ДОДЕ.

МАЦІЦЬКИЙ

Переклав із французької мови М. Рудницького. — Ціна 1·— зол., з поштовою пересилкою 1·30 зол.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.